

gemeente Eindhoven

Raadsnummer 17R7152

Inboeknummer 17bst00225

B&W beslisdatum 17 februari 2017

Dossiernummer 17.07.103_2.6.1.

van het raadslid dhr. D. Rennenberg (OAE) inzake Raadsvragen managementletter 2016

Tijdens de bijeenkomst van 16 januari 2017 hebben wij van onze huisaccountant nadere toelichting ontvangen op de managementletter 2016.

Door de accountant en de wethouder werd op een duidelijke manier aangegeven op welke punten de organisatie verbetering behoeft.

Wij hebben toen aangegeven dat het Ouderen Appel, naast de door ons reeds mondeling gestelde vragen, nog een aantal vragen graag schriftelijk zou willen voorleggen.

Van deze vragen kunt u hieronder kennis nemen.

Vraag 1

Door de accountant wordt aangegeven dat men zorgen heeft over de betrouwbaarheid van de informatieverstrekking. Kunt u ons in het kort aangegeven waaruit deze zorgen bestaan?

Vraag 2

Door de accountant wordt opgemerkt dat er meer aandacht dient te worden geschonken aan het getrouw en rechtmatig handelen van de organisatie. Getrouw en rechtmatig handelen lijkt ons iets vanzelfsprekend. Kunt u aangeven waaraan het nu dan ontbreekt?

Vraag 3

Door de accountant wordt het noodzakelijk geacht om de opvolging van de belangrijkste bevindingen te kunnen vaststellen. Kunt u aangegeven in hoeverre dit proces nu verloopt en wat nu nog verbetering behoeft?

Vraag 4

Door de accountant werden ook ten aanzien Automatiseringen/ICT opmerkingen geplaatst. Onlangs vernamen wij van de aanwezige datalekken bij onze gemeente. Kunt u aangeven welke maatregelen er zijn genomen om gevolg te geven aan het verzoek van de accountant en tevens om datalekken te voorkomen?

Vraag 5

Aangegeven wordt dat de interne beheersing rondom een aantal partijen aangescherpt dient te worden. Bijvoorbeeld dient de grip op WIJ Eindhoven op een aantal facetten te worden verstrekt. Door de overdracht van middelen en taken naar

diverse stichtingen, bijvoorbeeld: WIJ Eindhoven en Cultuur, wordt het zicht van de Gemeente Raad, op het besteden van de middelen en het uitvoeren van de taken, steeds minder. Zo vernamen wij vandaag, via het Eindhovens dagblad, van de problemen bij de Stichting Cultuur. Wij vinden het vreemd dat dergelijke informatie eerder bekend is bij de plaatselijke pers dan bij de Gemeenteraad zelf! De vraag is of onze huisaccountant hierin rechtstreeks een controlerende taak heeft, of dat genoemde instituten, via hun eigen accountant, daartoe verantwoording afleggen, waardoor de Gemeenteraad in haar controlerende en uitvoerende taak kan voorzien.

Vraag 6

Aangegeven wordt dat het voorkomen en ontdekken van fraude zowel bij de Raad als het college berust. Wij merken op dat veel zaken, waar het om tientallen miljoenen gaat, zeker buiten het zicht van de Raad zijn komen te vallen. Zoals reeds aangegeven: Cultuur en WIJ Eindhoven zijn hier de voorbeelden van. Daarbij wordt er meer dan ooit in beslotenheid gehandeld, waardoor de raad belemmerd kan worden in het eigenhandig uitoefenen van haar controlerende taak. Kunt u ons nu eens duidelijk aangeven waar de verantwoording en de mogelijkheid van raadsleden ligt in het ontdekken en voorkomen van fraude alsmede bij andere opkomende problemen?

Eindhoven, 30 januari 2017

Antwoord van burgemeester en wethouders

In het algemeen het volgende.

Middels onze brief van 19 december 2016, hebben we u geïnformeerd dat het college de kritische noot van de accountant onderkent en een taskforce heeft ingesteld met wethouders Schreurs, Richters, Seuren en de gemeentesecretaris. Het gaat bij de opmerking van de accountant overigens niet alleen over interne controle, maar in zijn algemeenheid over financieel bewustzijn. Dat vormt ook een rode draad in het programma Basis op orde.

Afgesproken is dat de raad via de accountantscommissie maandelijks wordt geïnformeerd over stand van zaken en voortgang. Daarnaast vindt frequent afstemming met de accountant plaats, waarbij eveneens voortgang en "tussenproducten" worden besproken.

De taskforce volgt op de voet het plan van aanpak dat is opgesteld en wordt uitgevoerd door de organisatie. In dit plan zijn de belangrijkste acties opgenomen om de organisatie te verbeteren. Daarnaast is ter voorbereiding op de jaarrekening 2016 op basis van de managementletter een lijst van 30 punten opgesteld die een goed controleproces mogelijk moet maken, is een deel van de voorbereiding naar voren getrokken en is de capaciteit versterkt. De concerncontroller heeft de procesverantwoordelijkheid en stuurt op de realisatie.

In de accountantscommissie zal op 20 februari de voortgang van de aanpak van de 30 punten uit managementletter besproken worden.

En als antwoord op uw vragen.

- 1 *Door de accountant wordt aangegeven dat men zorgen heeft over de betrouwbaarheid van de informatieverstrekking. Kunt u ons in het kort aangegeven waaruit deze zorgen bestaan?*

Van uw accountant hebben we de volgende informatie ontvangen.

“Zoals geschetst in de managementletter komen er tal van ontwikkelingen op de gemeente Eindhoven af. Daarnaast constateren wij dat een aantal sleutelfunctionarissen, onder andere in de directie, een andere functie heeft aanvaard. Deze omstandigheden, in combinatie met onze bevindingen naar aanleiding van de jaarrekeningcontrole 2015 alsmede de beperkte opvolging van onze bevindingen zoals geconstateerd bij de interim-controle 2016, maken dat wij ons zorgen maken om de betrouwbaarheid van de gegevens zoals deze opgenomen dienen te worden in de jaarrekening 2016. Hier komt bij de afhankelijkheid van de gemeente Eindhoven van derde partijen voor bepaalde bedrijfsonderdelen en informatie. Hierbij constateren wij dat de gemeente Eindhoven de beheersing van deze verbonden partijen verder dient aan te scherpen.”

Verder verwijzen wij u graag naar de inleiding.

- 2 *Door de accountant wordt opgemerkt dat er meer aandacht dient te worden geschonken aan het getrouw en rechtmatig handelen van de organisatie. Getrouw en rechtmatig handelen lijkt ons iets vanzelfsprekend. Kunt u aangeven waaraan het nu dan ontbreekt?*

Van uw accountant hebben we de volgende informatie ontvangen.

“Deze opmerking dient gelezen te worden in de context zoals we die bij vraag 1 schetsten. De gemeente Eindhoven heeft kenmerken van een innovatieve gemeenten waar op diverse dossiers vernieuwende oplossingen worden aangedragen. Een voorbeeld is hiervan het slim verduurzamen van het beheer en onderhoud van kapitaalgoederen. Onze opmerking is dat wij het hierbij van cruciaal belang vinden dat er ten alle tijden ook voldoende aandacht wordt gegeven aan de aspecten van getrouwheid en rechtmatigheid. Er dient een interne controlesysteem aanwezig te zijn wat hier preventief op toeziet. Op punten, zoals genoemd in de managementletter en de bijbehorende tabel van bevindingen, signaleren wij dat hierin verbeteringen mogelijk zijn. Hierbij benadrukken wij ook het belang van adequate documentatie en onderbouwing van uitgevoerde interne controles.”

Verder verwijzen wij u graag naar de inleiding.

3. *Door de accountant wordt het noodzakelijk geacht om de opvolging van de belangrijkste bevindingen te kunnen vaststellen. Kunt u aangegeven in hoeverre dit proces nu verloopt en wat nu nog verbetering behoeft?*

Zie de inleiding.

4. *Door de accountant werden ook ten aanzien Automatiseringen/ICT opmerkingen geplaatst. Onlangs vernamen wij van de aanwezige datalekken bij onze gemeente. Kunt u aangeven welke maatregelen er zijn genomen om gevolg te geven aan het verzoek van de accountant en tevens om datalekken te voorkomen?*

Er zijn beveiligingsmaatregelen op de gemeentelijke informatievoorziening en gegevensverwerking. Daarbij wordt het risico op het optreden van datalekken nadrukkelijk betrokken.

Mocht toch een datalek voorkomen dan wordt de ernst van het datalek beoordeeld en wordt aan de hand van deze beoordeling zo nodig een melding bij de Autoriteit Persoonsgegevens gedaan. Deze meldplicht is opgenomen in de Wet Bescherming Persoonsgegevens per 1 januari 2016.

Aandacht voor de gevolgen voor de betrokkenen is hierbij vanzelfsprekend (de betrokkenen zijn degenen waarvan de gegevens gelekt zijn). Naast het onmiddellijk dichten van het lek neemt de gemeente ook maatregelen om deze situatie in het vervolg te voorkomen.

Zo is bij het recente datalek van de 4 zuilen op het inwonersplein waarbij de BSN-nummers zichtbaar waren, als maatregel de BSN-nummers van de formulieren weggehaald. Op 20 januari heeft u een raadsinformatiebrief "datalek Persoonsgegevens zichtbaar op vier pc's Stadskantoor" hierover ontvangen.

5. *Aangegeven wordt dat de interne beheersing rondom een aantal partijen aangescherpt dient te worden. Bijvoorbeeld dient de grip op WIJ Eindhoven op een aantal facetten te worden verstrekt. Door de overdracht van middelen en taken naar diverse stichtingen, bijvoorbeeld: WIJ Eindhoven en Cultuur, wordt het zicht van de Gemeente Raad, op het besteden van de middelen en het uitvoeren van de taken, steeds minder. Zo vernamen wij vandaag, via het Eindhovens dagblad, van de problemen bij de Stichting Cultuur. Wij vinden het vreemd dat dergelijke informatie eerder bekend is bij de plaatselijke pers dan bij de Gemeenteraad zelf! De vraag is of onze huisaccountant hierin rechtstreeks een controlerende taak heeft, of dat genoemde instituten, via hun eigen accountant, daartoe verantwoording afleggen, waardoor de Gemeenteraad in haar controlerende en uitvoerende taak kan voorzien.*

Wat betreft stichtingen als Stichting WIJ Eindhoven en Stichting Cultuur Eindhoven geldt dat het op afstand zetten van taken met zich mee brengt dat ook een deel van de sturing wordt losgelaten. In beide situaties geldt overigens dat via de subsidierelatie gestuurd kan worden en vinden in dat kader ook rapportages plaats bedoeld om bij te sturen.

Het betekent ook dat deze organisaties eigen huisaccountants hebben voor de jaarrekeningcontrole en het uitbrengen van een managementletter. Onze accountant bepaalt welke aanvullende werkzaamheden nog zouden moeten plaatsvinden gelet op hun verantwoordelijkheid bij het controleren van de gemeentelijke jaarrekening.

Verder verwijzen wij u graag naar de inleiding.

6. *Aangegeven wordt dat het voorkomen en ontdekken van fraude zowel bij de Raad als het college berust. Wij merken op dat veel zaken, waar het om tientallen miljoenen gaat, zeker buiten het zicht van de Raad zijn komen te vallen. Zoals reeds aangegeven: Cultuur en WIJ Eindhoven zijn hier de voorbeelden van. Daarbij wordt er meer dan ooit in beslotenheid gehandeld, waardoor de raad belemmerd kan worden in het eigenhandig uitoefenen van haar controlerende taak. Kunt u ons nu eens duidelijk aangeven waar de verantwoording en de mogelijkheid van raadsleden ligt in het ontdekken en voorkomen van fraude alsmede bij andere opkomende problemen?*

Inderdaad geeft de accountant zowel de raad als het college een verantwoordelijkheid voor het tegengaan van fraude. Zijn vervolgzin is dat het college dit onder toezicht van de raad doet.

Voor de verantwoordelijkheid en mogelijkheid van raadsleden geldt de algemene rolverdeling tussen raad en college uit de Gemeentewet. Zo bepaalt de raad de beleidsuitgangspunten, die het college uitvoert, en controleert hij het college, dat bestuurt. Het college verantwoordt zich actief én desgevraagd bij de raad.

Wij onderschrijven daarbij uw stelling niet, dat vaker in beslotenheid wordt gehandeld. Was het vroeger een informeel gebruik over vertrouwelijke zaken niet in het openbaar te praten, tegenwoordig wordt – als gevolg van uw uitdrukkelijke wens – het formele geheimhoudingsrecht uit de Gemeentewet gebruikt als bijvoorbeeld bedrijfsgeheimen niet op straat moeten komen. Die regels zijn er juist zodat de raad of een raadslid wel alles kan zien en controleren en daarop actie kan ondernemen naar het college, zonder dat anderen schade oplopen. De raad gaat in de regel bovendien zelf over de bekrachtiging van geheimhoudingsbesluiten.

De strekking van de managementletter is, dat het college moet zorgen voor de maatregelen in en rond de organisatie, zodat frauderisico's worden voorkomen. De raad houdt er toezicht op dat het college dit adequaat doet.

Eindhoven, 17 februari 2017